

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Treball i Formació

ANÀLISI DEL MERCAT LABORAL —JOVES MENORS DE 30 ANYS—

1. L'any 2005, a les Illes Balears 360.412 persones eren menors de 30 anys, la qual cosa, en termes relatius, significa un 36,7% sobre el total de la població.
2. Entre els anys 2000 i 2004 es varen perdre 8.919 llocs de treball ocupats per joves menors de 30 anys. És a partir de 2005 quan comencen a crear-se nous llocs de treball destinats a aquest col·lectiu; concretament, estam parlant de 3.164 llocs de treball més que l'any 2004 (un 3% més).
3. Els joves menors de 30 anys d'alta en la Seguretat Social durant l'any 2005 suposen un total de 109.549 persones, un 26% sobre el conjunt de treballadores i treballadors d'alta laboral. D'aquest total de persones joves, un 53,9% són homes i el 46,1% restant, dones.
4. Les Balears són la segona comunitat autònoma amb la taxa d'activitat dels joves menors de 30 anys més alta de l'Estat. La taxa de les Illes (71,5%) se situa a 5 punts per sobre de la mitjana espanyola (66,4%).
5. Les Balears també són la segona comunitat autònoma amb la taxa d'ocupació dels joves més alta de l'Estat, amb un 62,9%, per darrere de Catalunya (63,3%).
6. A les Balears, l'any 2005 es va tancar amb un total de 38.340 persones aturades; d'aquest total, 12.074 eren menors de 30 anys, cosa que, en termes relatius, significa un 31,5% del total d'atur registrat.
7. La taxa d'atur juvenil es va situar a les Balears en el 12,1%, gairebé a tres punts per davall de la taxa del conjunt de l'Estat (14,9%).

8. A les Balears, l'any 2005 es varen registrar 405.414 contractes, dels quals 202.592 varen ser de joves menors de 30 anys, cosa que suposa un 50% sobre el total de la contractació registrada. El 9,3% d'aquests contractes varen ser de caràcter indefinit.
9. Les ocupacions amb més contractació entre el col·lectiu jove varen ser: cambrers/eres, bàrmans i similars (14,4%); dependents/entes i exhibidors/ores en tendes (9,7%), i personal de neteja oficina/hotels (8,9%).
10. Els joves de les Illes s'inclouen, majoritàriament, en el grup de *treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i comerç*, amb un 24,1% del total d'ocupats. El segon grup que més joves ocupa a les Balears és el dels *artesans i treballadors qualificats de la manufactura/construcció*, amb un 17,8%. I, en tercer lloc, hi ha els treballadors no qualificats, amb un 16,3%.

Evolució de la població menor de 30 anys

Segons el padró de població en data 1 de gener de 2005, en el transcurs del darrer any a les Illes Balears la població ha augmentat en 28.086 persones i s'ha situat en 983.131 habitants. En termes relatius, aquest fet significa un increment interanual del 2,9% —superior a la mitjana estatal, que es va situar en el 2,1%.

L'any 2005, a les Illes hi havia 360.412 persones menors de 30 anys, la qual cosa, en termes relatius, suposa un 36,7% sobre el total de la població. La població jove va créixer un 1,1% respecte a 2004. D'altra banda, el pes dels joves sobre el total de la població ha experimentat un descens en els darrers anys: així, l'any 1996 els joves suposaven un 40,6% sobre el total de població, mentre que el 2005 aquest percentatge es va reduir fins al 36,7%. Per al conjunt de l'Estat, el pes de la població menor de 30 anys representa un 35,2% sobre el total de població.

Evolució de la població total i la menor de 30 anys a les Balears , 1996-2005

Any	Total Població BALEARS	Menors 30 anys BALEARS	% Joves sobre total pob BALEARS	% Joves sobre total pob ESPANYA
1960	439.465	188.164	42,8%	50,8%
1970	532.970	239.798	45,0%	49,8%
1981	655.945	303.205	46,2%	48,9%
1990	709.138	309.945	43,7%	44,3%
1996	760.379	308.387	40,6%	40,5%
1998	796.483	313.919	39,4%	39,1%
1999	821.820	318.442	38,7%	38,3%
2000	845.630	325.529	38,5%	37,7%
2001	878.627	335.797	38,2%	37,0%
2002	916.968	348.994	38,1%	36,5%
2003	947.361	356.689	37,7%	36,1%
2004	955.045	356.412	37,3%	35,6%
2005	983.131	360.412	36,7%	35,2%

Font: Institut Balear d'Estadística. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

La població de les Illes, com també la de la resta de l'Estat, en els darrers anys ha experimentat canvis en la natalitat i l'esperança de vida, cosa que repercuteix en un augment del pes absolut i relatiu de la població major, i la situació inversa en el cas de la població jove. Aquest fet s'inscriu en un context de progressiu envelliment en el qual la societat balear, com totes les societats avançades, està immersa des de fa algunes dècades.

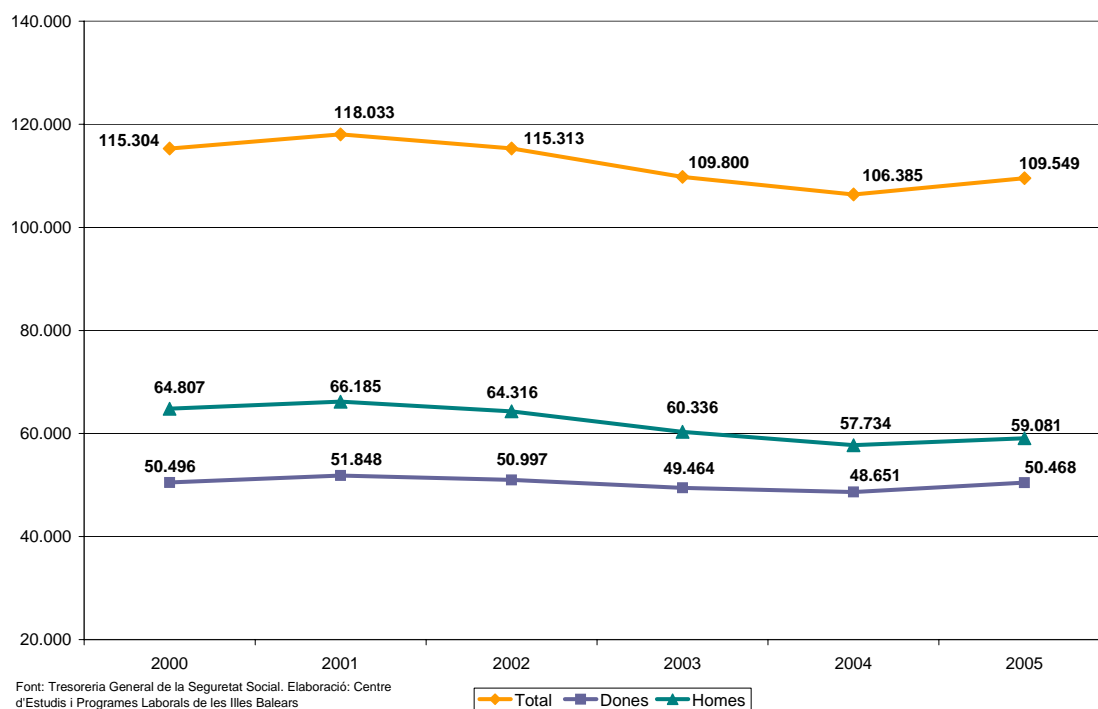
Ocupació

L'any 2005 es varen comptabilitzar a les Illes Balears 421.246 treballadors d'alta en la Seguretat Social: un creixement en termes absoluts de 21.968 treballadors respecte a l'any passat, el qual, en termes relatius, es tradueix en un increment del 5,5%. Els joves menors de 30 anys donats d'alta en la Seguretat Social durant el 2005 suposen un total de 109.549 (un 26% sobre el total de treballadores i treballadors afiliats). Segons el sexe, un 53,9% dels joves menors de 30 anys són homes i un 46,1%, dones.

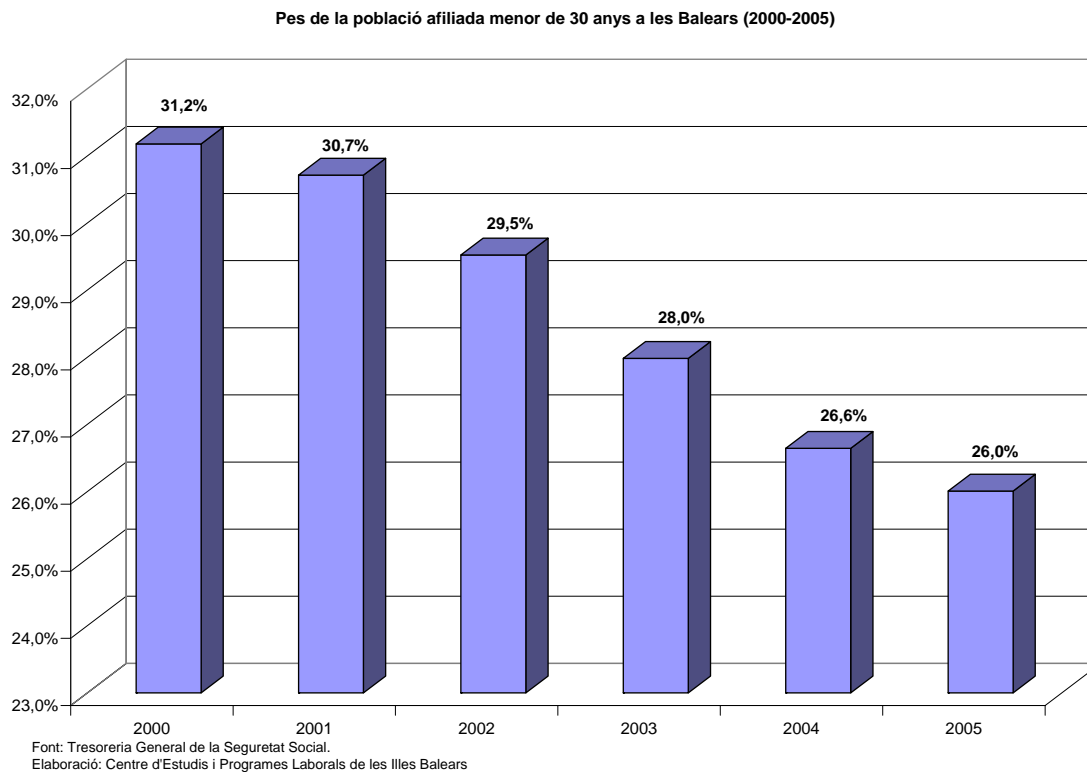
Si es té en compte el període 2000-2005, observam com durant els primers 4 anys es registra una pèrdua de llocs de treball per als joves menors de 30 anys —igualment passa amb el col·lectiu dels menors de 25 anys—, es perden 8.919 llocs (un 7,7%). Per al col·lectiu masculí, la pèrdua d'ocupació se situa en 7.073 llocs de feina (un 10,9% menys en relació amb l'any 2000); per al col·lectiu femení, és de 1.845 (un 3,7% menys respecte a l'any 2000).

És durant l'any 2005 quan la població ocupada jove augmenta en 3.164 efectius laborals, un 3% més que l'any 2004. Les dones són les que experimenten l'increment més elevat: 1.817 dones joves més que l'any passat d'alta en la Seguretat Social (un 3,7%) i 1.347 homes ocupats més, cosa que, en termes relatius, suposa un 2,3%.

Evolució de la població afiliada jove menor de 30 anys a les Balears (2000-2005)

Finalment, el percentatge de joves sobre el total de la població ocupada en relació amb l'any 2000 ha experimentat una davallada de més de 5 punts, i ha passat del 31,2% l'any 2000 al 26% l'any 2005.

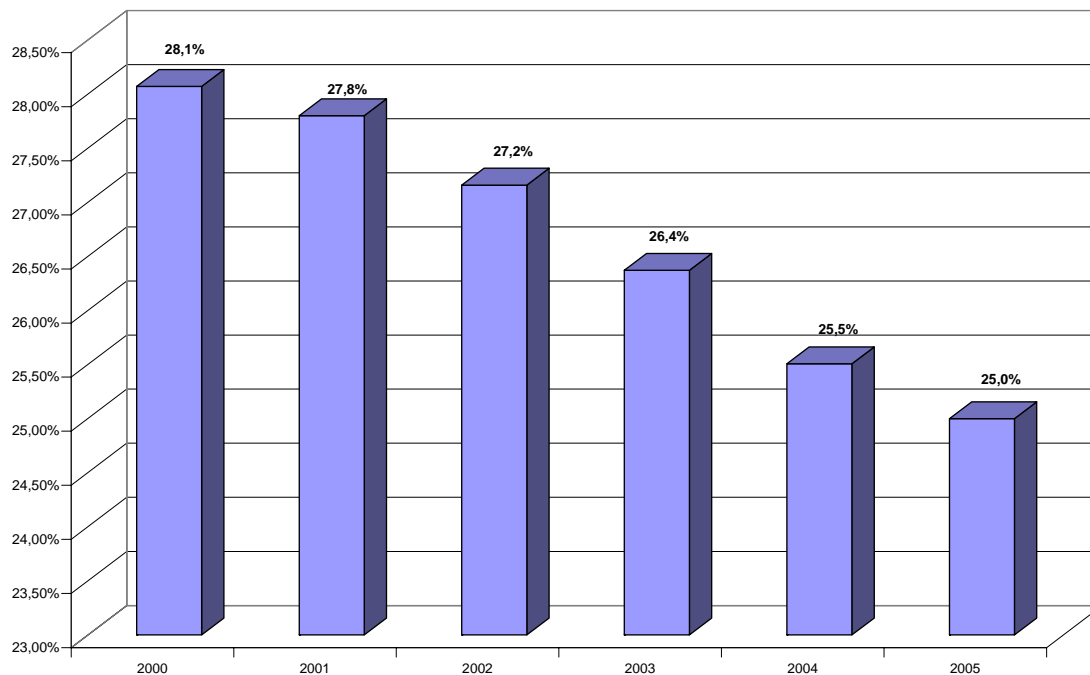
Pel que fa a Espanya, el nombre de treballadores i treballadors menors de 30 anys d'alta en la Seguretat Social sumen un total de 4.452.700 (un 25% sobre el total de treballadors). Segons el sexe, un 56,1% dels joves menors de 30 anys són homes i un 43,9%, dones.

Si analitzam el període comprès entre els anys 2000 i 2005 a Espanya, la població ocupada menor de 30 anys creix en 258.288 efectius laborals més que fa 5 anys (un 5,3% més). Les dones són les que experimenten l'increment més destacat, ja que, respecte al 2000, s'han donat d'alta en la Seguretat Social 196.700 dones menors de 30 anys, la qual cosa, en termes relatius, significa un 11,2%. Per contra, els homes registren un creixement molt més moderat, amb la incorporació de 27.700 homes joves d'alta en la Seguretat Social (un 1,1%).

No obstant això, tot i que en el conjunt de l'Estat no es registra aquesta pèrdua d'ocupació entre el col·lectiu de joves menors de 30 anys durant els primers quatre anys del període estudiat, sí que,

com passa a les Balears, el percentatge de joves ocupats sobre el total de la població ocupada en relació amb l'any 2000 experimenta una davallada de 3 punts i passa del 28,1% l'any 2000 al 25% l'any 2005.

Pes de la població afiliada menor de 30 anys a Espanya (2000-2005)

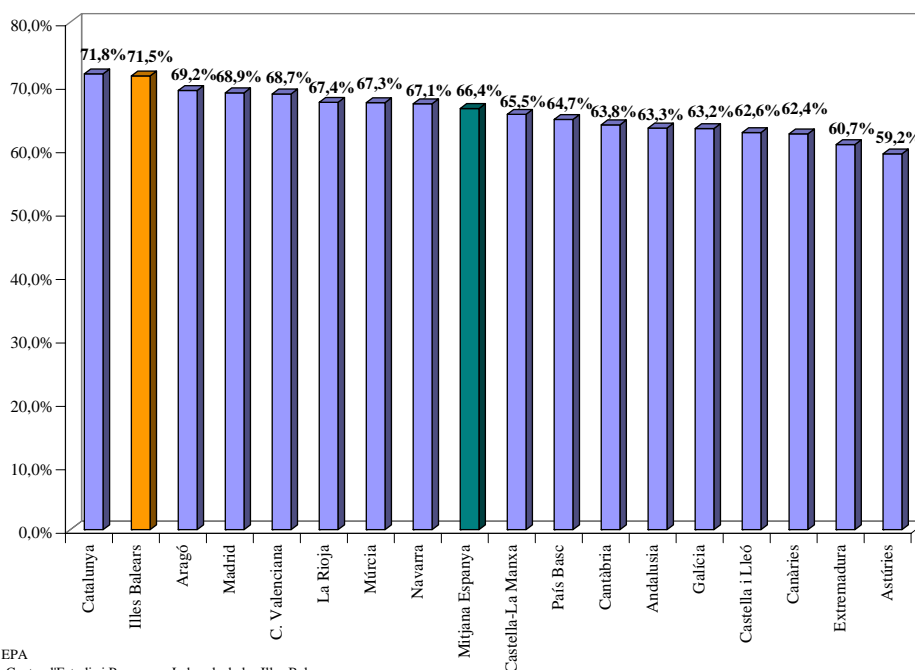
Font: Tesoreria General de la Seguretat Social. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Taxes d'activitat i ocupació dels joves menors de 30 anys

L'Institut Nacional d'Estadística (INE), mitjançant l'enquesta de població activa (EPA), elabora trimestralment les taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur. La comparació del comportament de la població jove de les Balears amb la resta de comunitats autònomes ens dona una bona perspectiva sobre els fluxos del mercat balear.

Les Balears tenen la segona taxa d'activitat dels joves menors de 30 anys més alta de l'Estat, segons les dades de 2005. La taxa, del 71,5%, se situa significativament per damunt de la mitjana espanyola, que va ser del 66,4% —en concret, hi ha una diferència de 5,1 punts. Les comunitats autònomes amb les taxes d'activitat juvenils més elevades són, en primer lloc, Catalunya (71,8%), seguida de les Balears (71,5%), Aragó (69,2%) i Madrid (68,9%), i, en cinquena posició, la Comunitat Valenciana (68,7%).

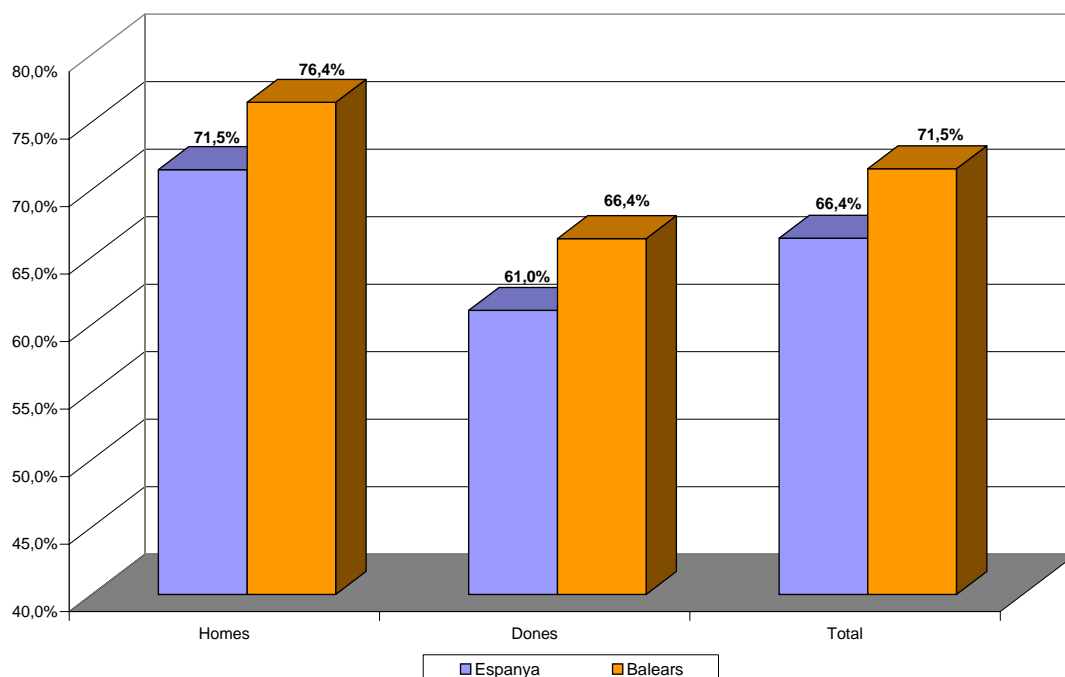
Rànquing de la taxa d'activitat dels joves menors de 30 anys, segons la comunitat autònoma (2005)

Font: INE, EPA
Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Hi ha diferències significatives entre els homes i les dones: així, a les Balears, el col·lectiu masculí presenta una taxa d'activitat (76,4%) molt per damunt de la del col·lectiu femení (66,4%) en el grup d'edat més jove. En concret, hi ha una diferència de 10 punts. Les diferències entre Espanya i les Balears es donen tant entre els homes (4,9 punts) com entre les dones (5,4 punts).

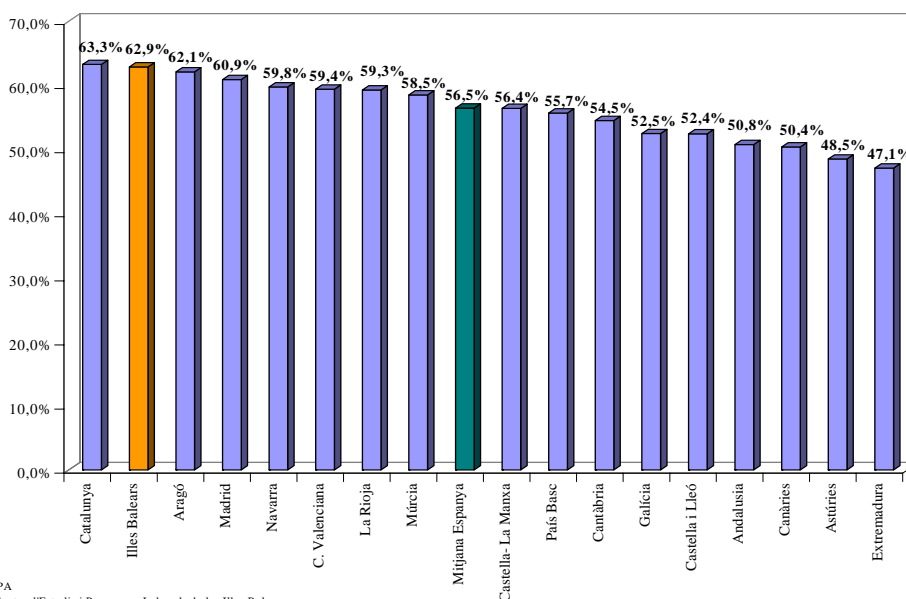
Taxa d'activitat dels joves menors de 30 anys per sexe, Espanya - Balears (2005)

Font: INE, EPA
Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

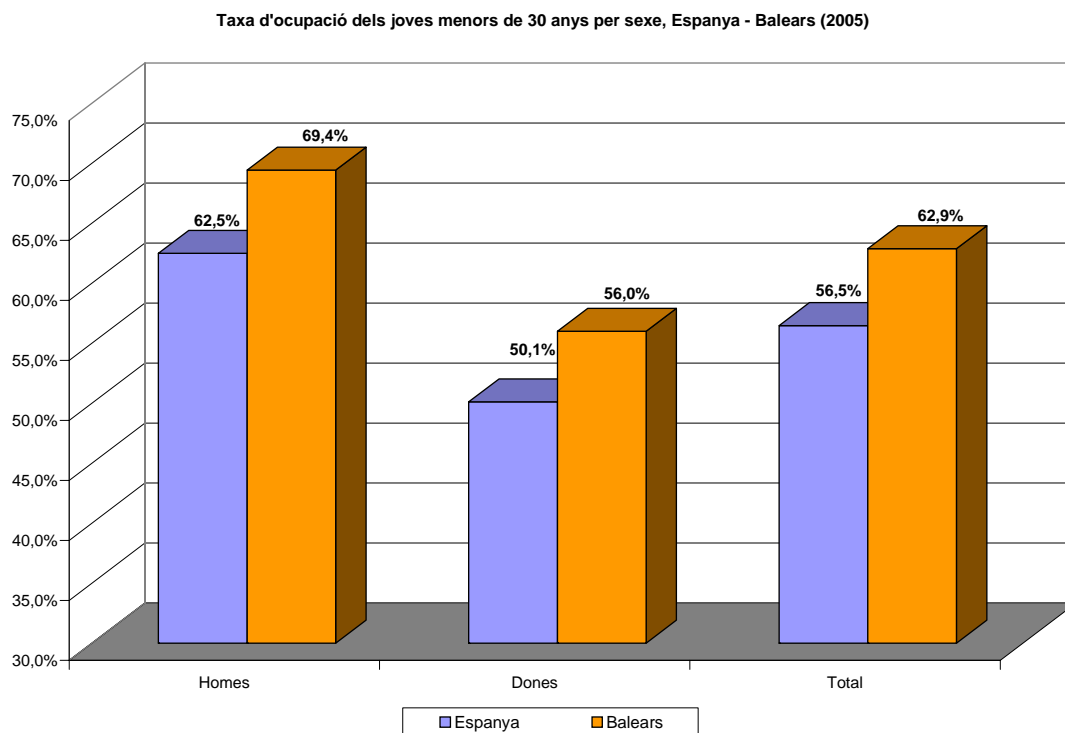
La taxa d'ocupació de les persones joves menors de 30 anys a les Balears (62,9%) se situa a 6,4 punts per damunt de la taxa mitjana espanyola (56,5%). Les Illes estan en segona posició pel que fa al rànquing per comunitats autònomes, per darrere de Catalunya (63,3%). Les segueixen les comunitats autònomes d'Aragó (62,1%), de Madrid (60,9%) i de Navarra (59,8%).

Rànquing de la taxa d'ocupació dels joves menors de 30 anys, segons la comunitat autònoma (2005)

Font: INE, EPA
Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

La taxa d'ocupació de les dones menors de 30 anys a les Balears va ser del 56%, 13,4 punts per davall de la taxa de la dels homes, que el 2005 va ser del 69,4%. En el conjunt de l'Estat aquesta diferència és de 12,4 punts.

Font: INE, EPA
Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Temporalitat

La taxa de temporalitat¹ a les Balears durant el 2005 va ser del 32,5%. Es va situar a 1,3 punts per davall de la taxa del conjunt de l'Estat, que va ser del 33,8%. Per als joves menors de 30 anys, la taxa de temporalitat a les Illes va ser del 51,4%, 3,5 punts per davall de la mitjana estatal, que va ser del 54,9%.

Assalariats menors de 30 anys, segons el tipus de contracte i la comunitat autònoma (2005)

	Assal. amb contracte indefinit	Assal. amb contracte temporal	% temporalitat
Andalusia	260.108	481.577	64,9%
Aragó	63.269	60.011	48,7%
Astúries	34.051	44.793	56,8%
Illes Balears	53.972	57.049	51,4%
Canàries	80.915	106.893	56,9%
Cantàbria	21.280	29.191	57,8%
Castella i Lleó	90.706	111.549	55,2%
Castella- La Manxa	84.054	96.731	53,5%
Catalunya	405.296	343.181	45,9%
C. Valenciana	220.137	276.924	55,7%
Extremadura	36.273	49.299	57,6%
Galícia	93.048	138.734	59,9%
Madrid	330.417	325.145	49,6%
Múrcia	55.836	96.682	63,4%
Navarra	27.508	28.363	50,8%
País Basc	74.746	103.054	58,0%
La Rioja	14.163	14.587	50,7%
Ceuta	1.838	3.275	64,1%
Melilla	1.212	2.899	70,5%
Total	1.948.829	2.369.937	54,9%

Font: INE. EPA. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Pel que fa al rànquing de comunitats autònomes, les Balears se situen en sisena posició en relació amb la taxa de temporalitat juvenil més baixa, per darrere de Catalunya (45,9%), Aragó (48,7%), Madrid (49,6%), La Rioja (50,7%) i Navarra (50,8%).

¹ La taxa de temporalitat es calcula a partir de la proporció d'assalariats joves amb contracte temporal sobre el total d'assalariats joves (dades de l'EPA).

Atur i taxa d'atur de les persones joves menors de 30 anys

L'any 2005 ha suposat l'entrada en funcionament del nou sistema d'informació estadística per als serveis públics d'ocupació (l'anomenat SISPE). S'ha implantat una nova metodologia de recompte de les persones aturades inscrites en les oficines d'ocupació, amb l'objectiu d'ajustar i d'homogeneïtzar el concepte d'atur registrat en el conjunt de la UE i seguint les recomanacions fetes per l'Eurostat (Oficina d'estadística de la UE).

A les Balears, l'any 2005 es va tancar amb un total de 38.340 persones, de les quals 12.074 eren menors de 30 anys, cosa que, en termes relatius, suposa un 31,5% del total d'atur registrat a les Illes.

Del total de joves menors de 30 anys en situació d'atur, un 54,5% són dones i el 45,5% restant, homes.

L'atur de les persones joves menors de 30 anys segons el nivell d'estudis ens mostra com tenen, en termes generals, un nivell d'estudis baix. Així, doncs, la gran majoria, un 68,2% dels joves aturats, té fins a la primera etapa de secundària, mentre que sols un 17,4% n'han completat la segona etapa. Els joves a l'atur amb estudis universitaris són 608, cosa que representa un 5% sobre el total de joves aturats.

Nivell d'estudis dels aturats menors de 30 anys a les Balears (2005)

Analfabets	48	0,4%
Educació primària	705	5,8%
Prog. FP sense títol	15	0,1%
1a. Etapa secundària	8.233	68,2%
Prog. FP Tit/1a. Et	7	0,1%
2a. Etapa secundària	2.104	17,4%
Prog. PF. Tit/2a. Et	1	0,0%
FP superior	342	2,8%
Altres enseny. C/Batxiller	6	0,1%
Ensenyament universitari	608	5,0%
Altres	6	0,0%
Total	12.073	100,0%

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Hi ha diferències significatives segons l'illa de residència de les persones joves. Així, doncs, el pes de l'atur juvenil sobre el total de població aturada és més gran a Menorca (34,9%); en segon lloc, se situen les Pitiüses (34,3%), i, finalment, Mallorca, amb un 30,7%.

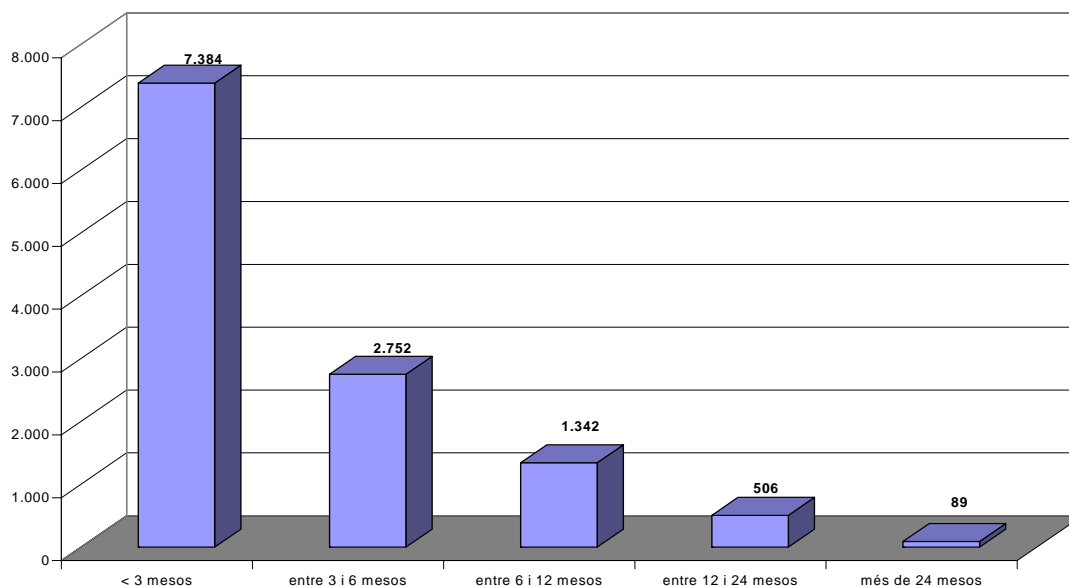
Aturats menors de 30 anys segons l'illa de residència i pes de l'atur juvenil per illes (2005)

	> 30 anys	Total atur	% atur juvenil
Mallorca	9.214	30.061	30,7%
Menorca	992	2.840	34,9%
Eivissa - Formentera	1.867	5.439	34,3%
Illes Balears	12.073	38.340	31,5%

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

A les Balears, els joves es caracteritzen perquè entren en el mercat de treball amb molta facilitat i així ho demostren les dades sobre la durada o l'antiguitat de la demanda. Així, doncs, el 61,2% dels joves en situació d'atur l'any 2005 feia menys de tres mesos que es trobaven inscrits en les oficines del SOIB, i el 22,8% feia menys de sis mesos. Així, doncs, el 84% dels joves que es trobaven a l'atur durant 2005 trobaren una feina abans de transcórrer sis mesos.

Joves menors de 30 anys aturats a les Balears, segons durada de la demanda (2005)

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

L'atur registrat de la població jove segons el sector econòmic es concentra, sobretot, en el sector de serveis (77,7%). Hi ha diferències entre els homes i les dones: així, entre els homes, tot i que és el sector de serveis el que hi té més pes, també hi destaca el sector de la construcció (23,1%). En canvi, les dones es concentren gairebé exclusivament en el sector de serveis (88,6%).

Aturats menors de 30 anys segons el sector econòmic a les Balears (2005)

	Homes	%	Dones	%	Total	%
Agricultura	54	1,0%	23	0,4%	77	0,6%
Indústria	317	5,8%	199	3,0%	516	4,3%
Construcció	1.268	23,1%	150	2,3%	1.418	11,7%
Serveis	3.552	64,7%	5.831	88,6%	9.383	77,7%
Sense ocupació anterior	299	5,4%	380	5,8%	679	5,6%
Total	5.490	100,0%	6.583	100,0%	12.073	100,0%

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Pel que fa a l'anàlisi de les ocupacions demanades entre les persones joves en situació d'atur, cal diferenciar entre el col·lectiu masculí i el femení. El col·lectiu femení es caracteritza perquè presenta una gran concentració de les ocupacions: així ho demostra el fet que el 78,7% de les dones joves menors de 30 anys, aturades, es concentren en 10 ocupacions; gairebé una tercera part de les dones aturades demana feina com a dependenta de comerç (un 28,6%) i, si es tenen en compte la segona ocupació més demanada, la de cambrera, amb un 12,9%, i la tercera, taquígrafes i mecanògrafes, amb un 12,6%, podem afirmar que més de la meitat (un 54,1%) de les dones menors de 30 anys aturades demanen una d'aquestes tres feines.

En el cas del col·lectiu masculí, hi ha una diversificació més gran de les ocupacions demanades: així, el 58,4% dels aturats es concentren en 10 ocupacions, valor notablement inferior al del col·lectiu femení. Les ocupacions més demanades es troben en el sector de serveis —cambrers (13%) o peons de transport (7,6%)— i en el de la construcció —peons de la construcció (9,9%) i picapedrers (5,5%).

Les 10 ocupacions més demanades dels joves menors de 30 anys aturats, segons el sexe, any 2005:

Dones

Ocupació demanada	Dones	%	% Acumulat
DEPENDENTES DE COMERÇ	1.883	28,6%	28,6%
CAMBRERES, BÀRMANS I ASSIM.	850	12,9%	41,5%
TAQUÍGRAFES I MECANÒGRAFES	831	12,6%	54,1%
PERSONAL DE NETEJA OFICINES/HOTELS/SIMILARS	670	10,2%	64,3%
CAIXERES, TAQUILLERES	204	3,1%	67,4%
PERRUQUERES, TRAT. BELLESA I ASSIM.	186	2,8%	70,2%
RECEPCIONISTES ESTABL. DISTINT A OFICINA	166	2,5%	72,7%
EMPLEADES PER A LA CURA DE NINS	148	2,2%	75,0%
CUINERES I PREPARADORES DE MENJARS	137	2,1%	77,1%
PEONS INDÚSTRIA MANUFACTURERA	108	1,6%	78,7%
TOTAL ATUR DONES MENORS 30 ANYS	6.583		

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

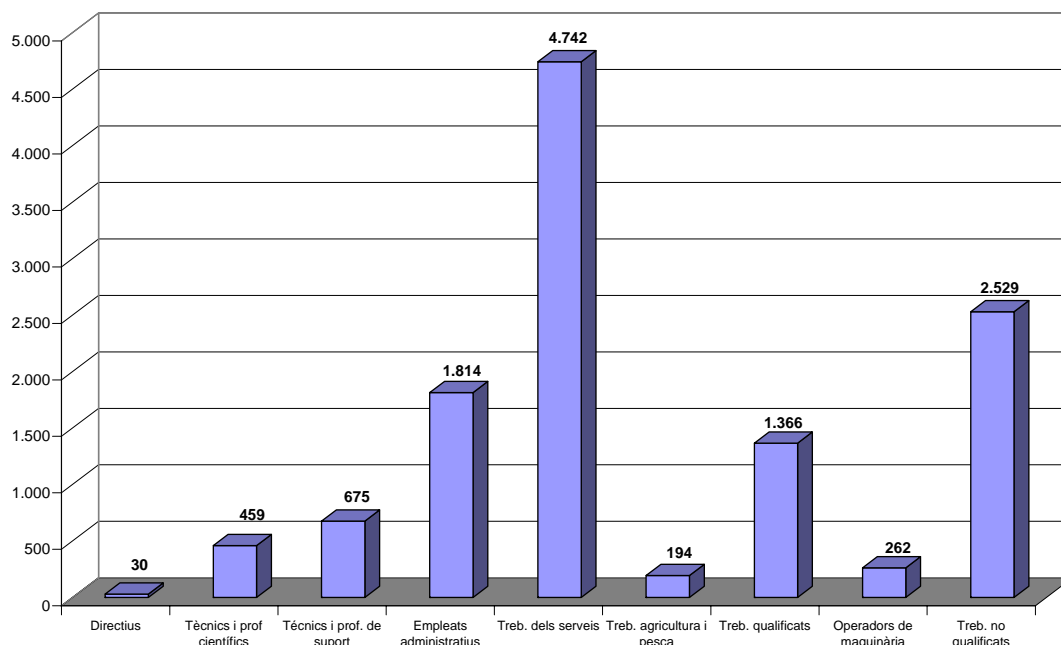
Homes

Ocupació demandada	Homes	%	% Acumulat
CAMBRERES, BÀRMANS I ASSIM.	712	13,0%	13,0%
PEONS DE LA CONSTRUCCIÓ D'EDIFICIS	545	9,9%	22,9%
PEONS DEL TRANSP. I DESCARREGADORS	417	7,6%	30,5%
PICAPEDRERS	301	5,5%	36,0%
TAQUÍGRAFS I MECANÒGRAFS	272	5,0%	40,9%
PEONS D'INDÚSTRIES MANUFACTURERES	228	4,2%	45,1%
DEPENDENTS DE COMERÇ	216	3,9%	49,0%
CUINERS I PREPARADORS DE MENJARS	193	3,5%	52,5%
PERSONAL DE NETEJA OFICINES/HOTELS/SIMILARS	166	3,0%	55,5%
MECÀNICS I AJUSTADORS DE VEHICLES	154	2,8%	58,4%
TOTAL ATUR HOMES MENORS 30 ANYS	5.490		

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

L'anàlisi de les ocupacions més demandades s'ajusta a la distribució de les persones en situació d'atur segons els grans grups professionals. Així, un 39,3% dels joves aturats es troba dins el grup de *treballadors de serveis de restauració, personals, protecció, i venedors de comerç*, i un 20,9%, en el grup de *treballadors no qualificats*.

Joves menors de 30 anys aturats a les Balears segons el grup professional (2005)

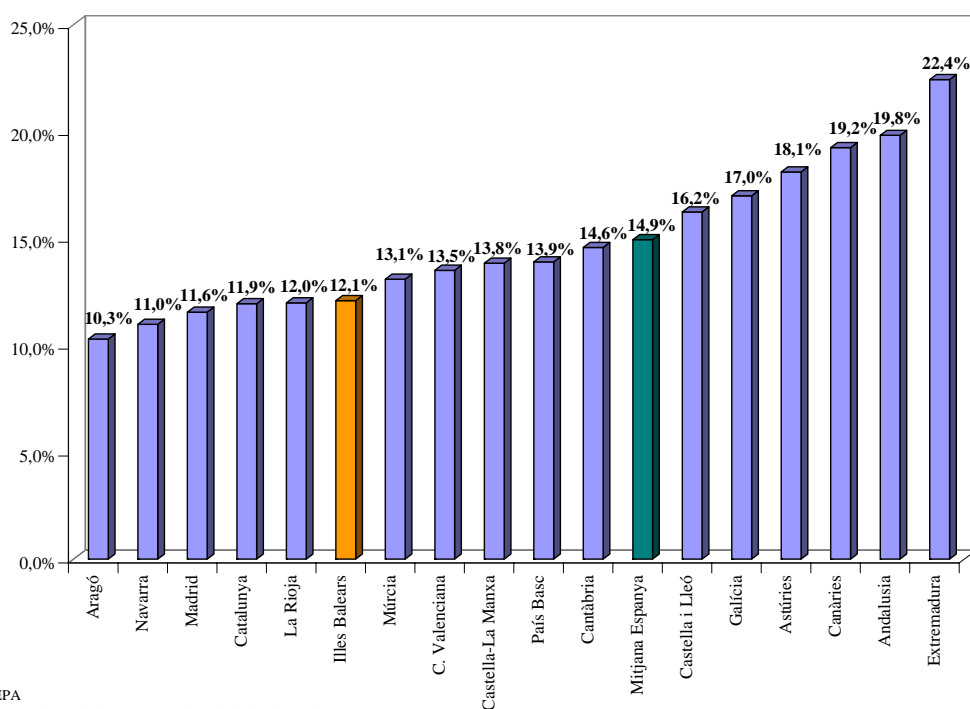

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Del total de joves menors de 30 anys aturats durant el 2005, un 15,3% eren de nacionalitat estrangera —en concret, 1.845 persones. D'aquests, un 69% eren procedents de països de fora de la Unió Europea, i el 31% restant, procedent de països comunitaris.

Segons les dades de l'enquesta de població activa de l'INE, la taxa d'atur dels joves menors de 30 anys a les Balears (12,1%) se situa a 2,8 punts per davall de la taxa del conjunt de l'Estat (14,9%). Les Illes són la sisena comunitat autònoma amb la taxa d'atur juvenil més baixa de l'Estat. Les comunitats autònomes amb les taxes d'atur dels joves més baixes durant l'any 2005 són, en aquest ordre: Aragó (10,3%), Navarra (11%), Madrid (11,6%), Catalunya (11,9%) i La Rioja (12%).

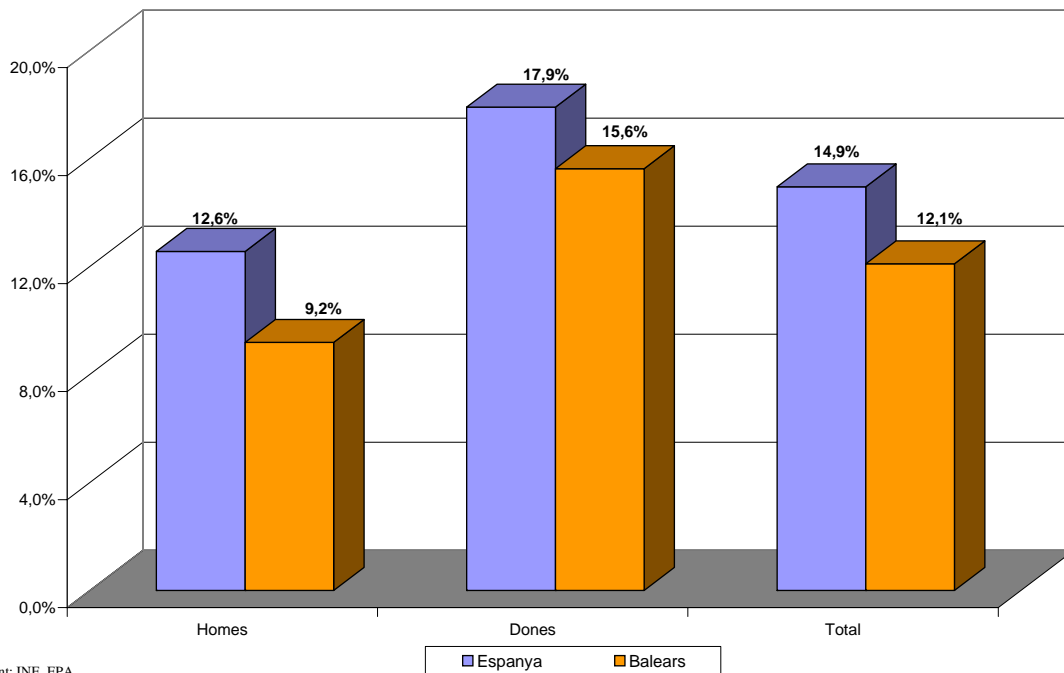
Rànquing de la taxa d'atur dels joves menors de 30 anys segons la comunitat autònoma (2005)

Font: INE, EPA
Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Hi ha diferències entre les taxes d'atur masculí i femení. A les Balears, la taxa d'atur de les joves menors de 30 anys és del 15,6%, 6,4 punts per damunt de la taxa dels homes, que va ser del 17,9%. Pel que fa al conjunt de l'Estat, la diferència dones-homes és de 5,3 punts.

Taxa d'atur dels joves menors de 30 anys per sexe, Espanya - Balears (2005)

Font: INE, EPA

Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Contractes i ocupacions

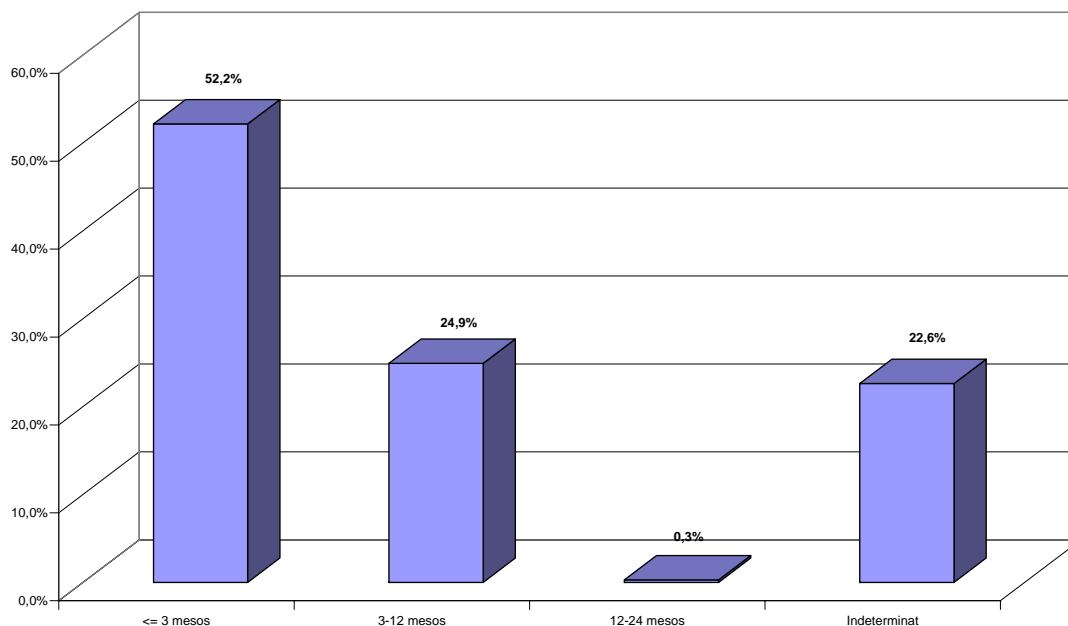
El nombre de contractes registrats durant l'any 2005 a les Balears va ser de 405.414, dels quals 202.592 els formalitzaren joves menors de 30 anys, cosa que significa un 50% sobre el total de la contractació registrada.

Del total de contractes registrats de joves menors de 30 anys de les Balears durant el 2005, un 9,3% varen ser de caràcter indefinit i un 90,7%, temporals, dels quals un 1,3% varen ser contractes formatius. Per sexes, el 54% dels contractes registrats varen correspondre a homes i el 46%, a dones.

Respecte a l'any anterior, la contractació dels joves ha augmentat en 6.888 contractes, un 3,5% més que el 2004.

Si ens referim a la contractació de durada determinada segons la durada del contracte, observam que un 52,2% del total de contractes temporals tenen una durada igual o inferior a tres mesos; un 24,9%, entre 3 i 12 mesos, i un 22,6% és de durada indeterminada.

Contractes de joves de durada determinada registrats a les Balears, segons la durada del contracte (2005)

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

En relació amb el sector econòmic, durant el 2005 es varen registrar 1.722 contractes en agricultura i pesca (un 0,9%); 7.127 contractes en el sector industrial (un 3,6%); 29.434 contractes en construcció (un 14,8%), i 160.544 contractes en serveis (un 80,7%).

Les ocupacions amb més contractació dels joves menors de 30 anys es caracteritzen per ser de baixa qualificació i per estar englobades en el sector de serveis, bàsicament en activitats vinculades a l'hoteleria i al comerç.

Els joves menors de 30 anys concentren més del 63% de la contractació registrada durant el 2005 en 10 ocupacions. Les que registren un nombre de contractes més elevat són les de: cambrers/eres, bàrmans i similars (14,4%); dependents/entes i exhibidors/ores en tendes (9,7%), i personal de neteja oficina/hotels (8,9%).

Ocupacions amb més contractació de joves menors de 30 anys a les Balears (2005)

	Total	%	% acumulat
Cambriers/es bàrmans i similars	28.662	14,4%	14,4%
Dependents/es i exhib. en tendes i magatzems	19.241	9,7%	24,1%
Personal de neteja oficina/hotels i similar	17.692	8,9%	33,0%
Peons de la construcció d'edificis	12.784	6,4%	39,4%
Taquígrafs/es i mecanògrafs/es	12.246	6,2%	45,6%
Peons del transport i descarregadors	11.674	5,9%	51,5%
Picapedrers	9.715	4,9%	56,3%
Cuiners/es i preparadors/es de menjar	6.363	3,2%	59,5%
Altres aux. adm. atenció al públic	4.419	2,2%	61,8%
Recepcionistes en establiments dif. oficines	3.635	1,8%	63,6%
Total 10 primeres ocupacions	126.431		

Font: SOIB. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Si ens fixam en el nombre de persones joves ocupades (menors de 30 anys) segons gran grup professional (EPA), s'observen diferències importants entre les Illes i el conjunt de l'Estat. Un 24,1% de les persones ocupades menors de 30 anys fan feina com a treballadors de serveis i comerç; a Espanya, aquest percentatge és del 20,3%. El segon grup amb més ocupació és el dels artesans i treballadors qualificats de la manufactura i la construcció, amb un 21,3% per a les Balears i un 17,8% per al conjunt de l'Estat. I, finalment, el tercer grup en importància és el dels treballadors no qualificats, amb un 16,3% per a les Balears i un 16,7% per a Espanya.

El col·lectiu masculí concentra el 36,4% dels seus treballadors en el grup d'artesans i treballadors qualificats de la manufactura i la construcció, i se situa a 7,3 punts per sobre la mitjana estatal. El segon grup amb més ocupats joves és el dels treballadors no qualificats, amb un 16,7%, mentre que el percentatge per a Espanya és del 18,3%. I, finalment, el tercer grup amb més volum de joves ocupats és el dels treballadors dels serveis i el comerç amb un 13,6%; aquest percentatge és superior al de la mitjana estatal, que se situa en un 11,6%.

El col·lectiu femení, tant de les Illes com del conjunt de l'Estat, es concentra bàsicament en el grup de treballadores dels serveis i comerç, amb un 37,8 i 31,9 per cent, respectivament. El segon grup amb més pes de dones joves ocupades és el de les empleades administratives, amb un 20,6% per a les Balears i un 18,5% per a Espanya.

En el cas del grup de tècnics i professionals científics i tècnics i professionals de suport, les Balears (16,7%) se situen per davall de la mitjana nacional (20,5%).

Distribució de la població jove (menors de 30 anys) ocupada segons sexe i grup professional, Illes Balears-Espanya (2005)

	Homes		Dones		Total	
	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
Forces armades	0,7%	1,3%	0,3%	0,4%	0,6%	0,9%
Direcció	2,8%	2,4%	1,9%	2,1%	2,4%	2,3%
Tècnics i profes. intel.	6,7%	7,1%	9,4%	12,6%	7,8%	9,5%
Tècnics i profes. suport	6,0%	9,4%	12,7%	13,0%	8,9%	11,0%
Empl. Adm.	8,7%	6,1%	20,6%	18,5%	13,9%	11,5%
Treb. Serv. i comerç	13,6%	11,6%	37,8%	31,9%	24,1%	20,3%
Treb. qual. agr. i pesca	2,4%	2,4%	0,0%	0,5%	1,3%	1,6%
Art. i treb. qual. manuf.	36,4%	29,1%	1,6%	3,0%	21,3%	17,8%
Operadors	6,0%	12,3%	0,1%	3,2%	3,4%	8,3%
Treb. no qual.	16,7%	18,3%	15,7%	14,7%	16,3%	16,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: INE. EPA. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Formació i competències dels joves a les Balears

Entre les característiques sociodemogràfiques de la població jove, la relacionada amb l'educació es considera d'especial rellevància pel seu estret vincle amb els processos d'integració laboral.

Els canvis en les pautes de formació dels joves al llarg de les últimes dècades ha suposat una significativa elevació del nivell educatiu mitjà. Alhora, també es produeix una transformació en els últims anys que sembla que té a veure més amb les expectatives laborals dipositades en la consecució de titulacions de grau superior, que farien possible una obertura del ventall de possibilitats de l'oferta de treball en relació amb els ingressos en combinació amb l'allargament de la formació en espera d'oportunitats de feina, escasses per als joves.

A la nostra comunitat autònoma, es constata un menor pes del nivell corresponent als estudis universitaris i un major pes dels estudis primaris. És a dir, el nivell formatiu mitjà de la població jove continua sent inferior al del conjunt de l'Estat, i també més desequilibrat, a causa de les diferències entre els estudis primaris, per una banda, i els universitaris, per l'altra.

Les dades sobre el nivell d'estudis dels joves a les Balears ens mostren unes pautes molt diferents de les de la mitjana espanyola. Les raons s'han de cercar en el fet que en el nostre mercat laboral és més fàcil trobar una feina per a la qual no es demana formació, cosa que molts joves aconseguen sense problemes, malgrat que a la llarga això pot suposar, en un futur, una precarietat laboral i un estancament de les seves oportunitats de millora i d'estabilitat laboral.

Durant l'any 2005, i segons dades de l'EPA, les Balears comptaven amb un 16% de joves (menors de 30 anys)² amb estudis primaris; un 72,3% de joves, amb estudis mitjans, i només un 11,7% de joves, amb titulació universitària (en aquest nivell d'estudis només les Canàries se situen per darrere de les Balears pel que fa al rànquing per comunitats autònomes).

² Per tenir una idea real de l'evolució dels estudis de grau superior escollim el tram de més edat entre els joves (30 anys), atès que aquests estudis no s'acaben en tots els casos abans de complir els 25 anys.

Rànquing de la població total menor de 30 anys segons comunitat autònoma i nivell d'estudis assolit (2005)

	E. Primaris		E. Secundaris		E. Superiors
Ceuta	39,5%	Astúries	73,7%	País Basc	25,0%
Melilla	25,3%	Galícia	72,3%	Navarra	23,5%
Múrcia	21,5%	Illes Balears	72,3%	Madrid	21,6%
Andalusia	20,0%	Canàries	72,2%	Castella i Lleó	18,9%
Castella-La Manxa	18,4%	Aragó	71,7%	Cantàbria	18,6%
Extremadura	18,0%	Cantàbria	70,2%	Astúries	18,2%
Canàries	16,7%	Catalunya	69,7%	Aragó	16,9%
Illes Balears	16,0%	C. Valenciana	69,4%	La Rioja	16,9%
Total	14,8%	La Rioja	68,5%	Catalunya	16,9%
La Rioja	14,6%	Total	68,4%	C. Valenciana	16,9%
C. Valenciana	13,7%	País Basc	68,4%	Total	16,8%
Castella i Lleó	13,5%	Castella-La Manxa	68,0%	Galícia	16,5%
Catalunya	13,4%	Castella i Lleó	67,7%	Extremadura	16,0%
Madrid	11,9%	Madrid	66,5%	Andalusia	13,9%
Aragó	11,4%	Navarra	66,4%	Castella-La Manxa	13,6%
Galícia	11,2%	Andalusia	66,1%	Múrcia	13,3%
Cantàbria	11,2%	Extremadura	66,0%	Melilla	12,9%
Navarra	10,1%	Múrcia	65,2%	Ceuta	12,6%
Astúries	8,0%	Melilla	61,8%	Illes Balears	11,7%
País Basc	6,6%	Ceuta	47,9%	Canàries	11,1%

Font: INE. EPA. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Si ens fixam en els joves que fan feina (la població ocupada), la situació no presenta canvis importants. Són sobretot els grups dels extrems (estudis primaris i superiors) els que registren les variacions més importants. El percentatge de joves amb estudis primaris és del 12% i el percentatge de joves menors de 30 anys amb estudis superiors és del 14,7% (a més de 5,5 punts per sota de la mitjana espanyola).

Rànquing de la població ocupada menor de 30 anys segons comunitat autònoma i nivell d'estudis assolit (2005)

	E. Primaris		E. Secundaris		E. Superiors
Ceuta	27,7%	Galícia	73,2%	País Basc	31,3%
Múrcia	20,0%	Illes Balears	73,2%	Navarra	28,1%
Melilla	18,5%	Canàries	72,8%	Madrid	26,0%
Andalusia	17,9%	Astúries	72,4%	Astúries	22,7%
Castella-La Manxa	16,9%	Aragó	70,5%	Castella i Lleó	21,7%
Extremadura	14,2%	Cantàbria	70,2%	Cantàbria	21,4%
Canàries	13,8%	C. Valenciana	69,2%	Catalunya	21,3%
Total	12,1%	Catalunya	68,9%	Extremadura	20,9%
Illes Balears	12,0%	La Rioja	68,7%	Total	20,3%
Castella i Lleó	11,5%	Total	67,7%	La Rioja	20,0%
La Rioja	11,3%	Castella-La Manxa	67,4%	Aragó	19,7%
C. Valenciana	11,3%	Castella i Lleó	66,8%	C. Valenciana	19,5%
Madrid	9,8%	Múrcia	66,3%	Galícia	18,1%
Aragó	9,8%	Andalusia	65,5%	Ceuta	16,9%
Catalunya	9,7%	Extremadura	65,0%	Melilla	16,7%
Navarra	8,9%	Melilla	64,8%	Andalusia	16,5%
Galícia	8,7%	Madrid	64,2%	Castella-La Manxa	15,8%
Cantàbria	8,4%	País Basc	64,1%	Illes Balears	14,7%
Astúries	4,9%	Navarra	63,0%	Múrcia	13,7%
País Basc	4,6%	Ceuta	55,4%	Canàries	13,4%

Font: INE. EPA. Elaboració: Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears

Per altra banda, les Balears són la comunitat autònoma amb un índex més elevat de joves menors de 20 anys treballant, símptoma inequívoc que és una de les regions amb una major taxa de fracàs escolar i posterior abandó dels estudis.

La taxa mitjana d'abandó dels estudis entre els 18 i els 24 anys es va situar l'any 2004 a Espanya en el 31,7%, mentre que a les

Balears és del 46% (el 51,3% per als homes i el 40,3% per a les dones).³

Segons aquests indicadors, l'abandó educatiu masculí, després de cursar l'ensenyança obligatòria, supera el 51% en tres comunitats: Múrcia (51,9%), Extremadura (51,7%) i Illes Balears (51,3%). Pel contrari, els índexs més baixos es registren en el País Basc (16,8%), Castella i Lleó (27,6%), Madrid (28,3%) i Aragó (29,3%).

Entre les dones, la proporció més alta correspon a les Balears (40,3%), seguida de Múrcia (35,3%), Andalusia (31,8%) i Extremadura (31,6%), a més de Ceuta i Melilla (36,6% ambdues); i la més baixa es registra de nou en el País Basc (8,3%), seguit de Navarra (14%), Aragó (14,9%) i Castella i Lleó (15,5%).

³ Font: Asociación Familiar de Baleares (AFA)